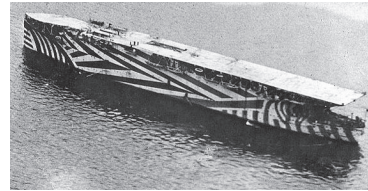

Verstoppertje spelen

Anke van Boxmeer en Els van Dijck | Zijn er kinderen die zich weleens willen verbergen voor hun omgeving? Waarom? En hoe zouden ze dat kunnen doen? In de dierenwereld komt het regelmatig voor dat een beest zich niet wil laten zien aan zijn omgeving. Hoe lossen zij dit op? Laat de kinderen kennismaken met camouflage en schutkleuren.

Ga met de kinderen in de kring zitten. Leg in het midden grote lappen stof of vellen papier in vijf verschillende natuurlijke kleuren zoals rood, bruin, groen, geel en grijs. Geef de kinderen de opdracht een voorwerp te zoeken in een van deze kleuren. Ze brengen het voorwerp mee naar de kring en leggen het op een stuk stof of papier in een andere kleur.

Bekijk de voorwerpen. Vraag welk voorwerp eruit springt en laat de kinderen vertellen waarom. Schets een situatie waarin wij als mensen op moeten vallen, bijvoorbeeld als we in het donker over straat lopen. Laat de kinderen vertellen hoe je dan op kunt vallen.

Leg de voorwerpen nu op de kleur stof of papier waarmee ze overeenkomen. Wat valt de kinderen op? Is er voorwerp dat bijna niet meer te zien is? Vraag hoe dit komt. Laat op het digibord een foto zien van een soldaat in uniform. Kijk goed naar het uniform. Weten de kinderen waarom gekozen is voor de kleuren groen en bruin?

De natuurlijke vijand van de zebra, de leeuw, ziet minder kleuren dan mensen en heeft daarom moeite zebra's te zien tussen het hoge gras op de savanne. Het wordt helemaal moeilijk voor de leeuw als hij een kudde zebra's ziet. Een individuele prooi is dan slecht te onderscheiden.

Tijdens de eerste wereldoorlog probeerden de geallieerden hun schepen 'onzichtbaar' te maken door zogenaamde 'dazzle-painting' toe te passen. Waren ze geïnspireerd door de zebra?

Hide in the City - Vegetables van de Chinese kunstenaar Liu Bolin. Hij wordt wel de 'onzichtbare man' genoemd. Zijn werk is een stil protest tegen de Chinese overheid en haar politieke beleid sinds de Culturele revolutie.

Werken met schutkleuren

Het uniform van soldaten heeft kleuren die niet opvallen in de omgeving. Dit hebben mensen afgekeken van dieren. In de dierenwereld zijn er diverse dieren die niet graag willen opvallen in hun leefomgeving en zich daarom aanpassen of aangepast hebben aan de kleuren om hen heen. Deze dieren hebben een schutkleur.

Dieren die een schutkleur hebben, verstoppen zich zo voor de vijanden die op hen willen jagen. De schutkleur is ook handig om zelf ongezien op prooiën te kunnen jagen. Niet alle dieren hebben meteen de juiste kleur. Een schutkleur kan op verschillende manieren tot stand komen. De dieren krijgen een huid die overeenkomt met de kleuren en de structuur van de omgeving of ze verzamelen materiaal dat ze aan hun lichaam vastmaken, zoals takken en bladeren.

Laat een filmpje zien over schutkleuren (zie suggesties). Verdeel de klas hierna in kleine groepjes. Geef elk groepje enkele afbeeldingen van reptielen in de natuur. De kinderen bekijken de beelden met elkaar. Ze bespreken hoe de omgeving eruitziet en hoe de dieren zich hieraan aangepast hebben.

Maak voor de volgende opdracht een keuze uit de hierna volgende activiteiten.

Fantasiedier in de klas

In het lokaal zijn allerlei kleuren te zien. Stel voor om een dier te gaan houden in de klas. Dit dier mag natuurlijk niet te veel opvallen, want van de schoolleider mogen er geen dieren in de school. Als het dier niet opvalt, ziet hij/zij het vast niet!

Alle kinderen maken een fantasiedier en bedenken op welke plek of in welke hoek van het lokaal het dier gaat leven. Ze kijken goed welke kleuren ze hier zien en gaan daarna aan de slag. De kinderen tekenen hun fantasiedier en geven het de kleur van de plek waar het gaat leven. Knip de dieren uit en hang ze op de juiste plek in het lokaal. Nodig een collega uit om even in je groep te komen. Worden de nieuwe schooldieren gezien of hebben ze een goede schutkleur?

Reptiel gevraagd

Vertel de groep dat ARTIS u heeft benaderd. Ze hebben ruimte voor een nieuw reptiel, maar weten nog niet wat voor dier dit moet worden. De kinderen bedenken welk reptiel zij aan

Lesdoel

De kinderen komen meer te weten over camouflage en schutkleuren en over hoe een dier zich aanpast aan zijn omgeving. Ze ontwerpen een fantasiedier met schutkleuren voor in de klas, een fantasiereptiel en een ideale leefomgeving voor het reptiel.

Materiaal

- afbeeldingen gecamoufleerde reptielen
- bouw- en constructiemateriaal
- knutsel-, teken- en kleurmateriaal
- dozen
- lappen stof of vellen papier in de kleuren rood, bruin, groen, geel en grijs

Vorbereiding

- Download de afbeeldingen van gecamoufleerde reptielen op praxisbulletin.nl en print ze een aantal keer (zorg dat er voor elk groepje enkele afbeeldingen zijn).
- Zet een filmpje klaar over schutkleuren, bijvoorbeeld *Huisje Boompje Beestje* over camouflage (van 4.25 tot 5 minuten) of *Flip de Beer* met 'Dieren met een schutkleur' (beide te vinden op schooltv.nl).

Lesduur

60 minuten

De bothus mancus is een straalvinnige vis, die zijn kleuren heel goed kan aanpassen aan zijn omgeving.

de dierentuin willen schenken en maken dit. Ze mogen het dier tekenen, maar ook bouwen of maken van constructiemateriaal. Hierna wordt een voorstel gedaan voor het ideale verblijf voor dit dier. De kinderen krijgen een doos en richten deze in als ideale leefomgeving. Ze denken hierbij goed na over de kleuren en de inrichting van de omgeving. Ze kunnen bijvoorbeeld een bruine ondergrond maken van stof, kleine stenen in de doos leggen en bomen maken van geverfde wc-rollen. Als de leefomgeving af is, wordt het dier hierin geplaatst. Kijk met de kinderen welk reptiel goed in zijn omgeving past.

Afsluiting

Vertel de kinderen dat ze verstoppertje gaan spelen. Bekijk samen de omgeving waarin ze zich gaan verstoppen en laat ze nadenken over een plek waar ze niet zo snel opvallen. De kinderen verstoppen zich, terwijl u even niet kijkt. Ga dan naar ze op zoek. Welke kinderen hebben een plek gevonden waar ze niet opvallen en welke kinderen zijn goed te zien? Houd een kort gesprek over de verstoppelplekken van de kinderen die niet opvielen. Wat hebben zij gedaan om niet op te vallen? Speel het spel nog een keer. Leg eventueel kleden in verschillende kleuren klaar. De kinderen kunnen deze gebruiken om zich te camoufleren.